

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Marie Žiškové v právní věci **žalobkyně M.L.**, zastoupené Mgr. Lukášem Damborským, advokátem, se sídlem Národní 10, Praha 1, proti **žalované České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem Praha 5, Křížová 25, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 17. 12. 2002 č. xxx, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 4 Cad 40/2003, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 1. 10. 2003, č. j. 4 Cad 40/2003-40,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á.**
- II.** Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovaná **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě žalobkyně (dále i „stěžovatelka“) napadá rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 1. 10. 2003, č. j. 4 Cad 40/2003-40. Tím byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 17. 12. 2002, č. xxx, kterým byl žalobkyni přiznán od 25. 7. 2002 starobní důchod podle ust. § 29 zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění ve výši 4 166 Kč měsíčně. Základní výměra důchodu byla stanovena ve výši 1 310 Kč měsíčně a procentní výměra byla vypočtena z osobního vyměřovacího

základu 5 948 Kč za roky 1986 až 2001. Procentní výměra ke dni vzniku nároku na důchod za 32 roků pojištění činí 48 % výpočtového základu, který činí 5 948 Kč. Tato procentní výměra činí 2 856 Kč měsíčně, podle nařízení vlády č. 438/2002 Sb. byla od ledna 2003 zvýšena o 3,8 % na 2 965 Kč měsíčně. Žalovaná provedla i srovnávací výpočet důchodu podle zákona č. 100/1988 Sb. a vypočtená procentní výměra činila 2 416 Kč. Proto žalobkyni náleží vyšší procentní výměra vypočtená podle zákona č. 155/1995 Sb. V odůvodnění rozsudku soud uvedl, že žalobkyně požádala o starobní důchod v roce 2002, důchod jí byl přiznán od 25. 7. 2002, a to dle výhodnějšího výpočtu podle zákona č. 155/1995 Sb. Pro účely výpočtu důchodu byly žalobkyni vyloučeny doby od roku 1986 do 31. 7. 1991, neboť podle zákona č. 306/1991 Sb. se od 1. 8. 1991 doba pobytu v cizině, po kterou žena doprovázela svého manžela, nezapočítávala. Doba pobytu v cizině, po kterou žalobkyně v cizině doprovázela svého manžela, se hodnotí jako náhradní, vylučuje se při výpočtu výše starobního důchodu ve smyslu ust. § 9 vyhl. č. 149/1988 Sb.

Protože soud neshledal ve výpočtu důchodu žalobkyně ze strany žalované pochybení, žalobu zamítl.

Stěžovatelka v kasační stížnosti namítá, že soud dospěl k nesprávnému závěru, týkajícímu se výpočtu jejího starobního důchodu. V jejím případě žalovaná postupovala nesprávně v rozporu s ust. § 18 odst. 4 zákona č. 155/1995 Sb., podle něhož měla do doby rozhodné pro výpočet osobního vyměřovacího základu zahrnout i období před datem 1. 1. 1986, neboť rozhodné období pro stanovení osobního vyměřovacího základu po 1. 1. 1986 nečinilo dobu pěti kalendářních roků. Součet roků s vyměřovacím základem má tak činit alespoň pět kalendářních roků. Stěžovatelka dodává, že jako manželka diplomata nemohla být po dobu výkonu jeho služby v zahraničí zaměstnána. Závěr soudu o tom, že postačí, vznikl-li stěžovateli jakýkoliv vyměřovací základ kdykoliv v průběhu pěti kalendářních roků následujících po roce 1986 považuje za nesprávný, a proto z důvodu obsaženém v ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. rozsudek zrušit.

Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatelka uplatnila včas ve své kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Kasační stížností je označen důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy tvrzená nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Za onu nesprávně posouzenou právní otázku stěžovatelka označila určení období rozhodných pro výpočet osobního vyměřovacího základu dle ustanovení § 18 odst. 4 zákona č. 155/1995 Sb. Otázkou tedy je, zda se do rozhodného období v jejím případě měly zahrnout i kalendářní roky před rokem 1986.

Pro stanovení výpočtového základu u přímého důchodu je základem tzv. vyměřovací základ, z něhož se stanoví nejprve osobní vyměřovací základ a posléze i samotný výpočtový

základ. Vyměřovacím základem jsou částky, které jsou započitatelné pro stanovení výše procentní výměry přímého důchodu. V podstatě jsou tímto základem hrubé výdělky pojištěnce zjišťované za rozhodné období.

Podle ustanovení § 18 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění je rozhodným obdobím pro stanovení osobního vyměřovacího základu období 30 kalendářních roků bezprostředně před rokem přiznání důchodu, pokud se dále nestanoví jinak. Do rozhodného období se nezahrnují kalendářní rok, ve kterém pojištěnec dosáhl 18 let věku, a kalendářní roky předcházející. Podle odst. 4 téhož ustanovení se do rozhodného období nezahrnují kalendářní roky před rokem 1986. Není-li však v takovém rozhodném období aspoň pět kalendářních roků s vyměřovacím základem pojištěnce (§ 16 odst. 3), prodlužuje se rozhodné období před rok 1986 postupně tak, aby zahrnovalo ještě jeden takový rok, nejvýše však kalendářní rok bezprostředně následující po roce, v němž pojištěnec dosáhl věku 18 let.

Podle ust. § 16 odst. 1 cit. zákona je osobním vyměřovacím základem měsíční průměr úhrnu ročních vyměřovacích základů pojištěnce za rozhodné období. Tento průměr se vypočte jako součin koeficientu 30,4167 a podílu úhrnu ročních vyměřovacích základů za rozhodné období a počtu kalendářních dnů připadajících na rozhodné období; jsou-li v rozhodném období vyloučené doby, snižuje se o ně počet kalendářních dnů připadajících na rozhodné období, přičemž koeficient 30,4167 je průměrný počet dní připadající na jeden měsíc v roce.

Z uvedené právní úpravy je zřejmé, že jen tehdy, není-li v rozhodném období pro stanovení osobního vyměřovacího základu, počínajícím rokem 1986, alespoň pět kalendářních roků s vyměřovacím základem (tedy s výdělkem), pak teprve se začátek rozhodného období posune kalendářně zpět tak, aby zahrnovalo postupně ještě jeden takový rok, resp. alespoň jeden takový rok. Tedy jen v takovém případě, není-li v rozhodném období alespoň pět kalendářních roků s vyměřovacím základem, se začátek posune do kalendářního roku, v němž měl pojištěnec vyměřovací základ.

Pokud však stěžovatelka (jak je zřejmé z jejího osobního listu důchodového pojištění), měla započteny vyměřovací základy za roky 1994, 1993, 1991, 1990, 1989, 1988, tedy za více jak pět kalendářních roků, nebyl dán důvod pro aplikaci ustanovení § 18 odst. 4 zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění.

Uvedená právní úprava nezná podmínku zkoumání výhodnosti pro možnost zahrnutí kalendářních roků před rokem 1986 do rozhodného období. Pokud tedy po roce 1986 existuje alespoň pět kalendářních roků s vyměřovacím základem (lhostejno jak vysokým), není důvod pro uplatnění ustanovení § 18 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění a prodlužovat kalendářně zpětně rozhodné období před rok 1986.

Nejvyšší správní soud tedy, neshledal z výše uvedených důvodů namítanou nezákonnost, jež by spočívala v nesprávném posouzení právní otázky soudem, a proto ze všech shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná a zamítl, ji (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle ustanovení § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. Žalobkyně - stěžovatelka nebyla ve věci úspěšná a žalované nenáleží právo na náhradu

nákladů řízení, a proto bylo vysloveno, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. 9. 2004

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu